

کپ و گفت با فو تبالیستی که ادبیات را خوب می‌شناسد

انصاریان: مارکز را با فرزانه شناختم

شاهکار بی‌بدیل اوست. این رمان، کتاب مورد علاقه من در حوزه ادبیات داستانی است.

■ چه چیزی در صد سال تنهایی وجود داشت که شما را مجذوب کرد؟

خیلی‌ها درباره سبک نگارش این کتاب (رنالیسم جادویی) صحبت می‌کنند اما نکته‌ای که باعث علاقه من به این اثر شد، نثر روان مارکز بود. البته این را هم باید بگویم من ترجمه بهمن فرزانه از صدسال تنهایی را خواندم و فکر می‌کنم این ترجمه تأثیر زیادی در خوشخوانی متن کتاب دارد.

■ پس با بهمن فرزانه هم آشناید؟

بله و از خبر درگذشت این مترجم بزرگ کشورمان هم متأثر شدم. در واقع باید بگویم مارکز را با فرزانه شناختم و وارد دنیای صد سال تنهایی شدم. من «بوف کور» و «سگ ولگرد» هدایت را هم خوانده‌ام و باید بگویم این کتاب‌ها متن‌سنگینی دارند، در حالی که ترجمه فرزانه از شاهکار گابو واقعا روان و ساده است و به همین دلیل این اثر مارکز در ذهنم جاودانه شده است.

■ در حوزه ادبیات داستانی ایران آثار چه نویسنده‌ای را بیشتر می‌پسندید؟

ما داستان‌نویسان بزرگی در ادبیات فارسی داریم اما قلم جلال آل‌احمد بیشتر از دیگران باروحیهام سازگار است. نخستین کتابی که از او خواندم «مدیر مدرسه» بود و هنوز هم داستانش یادم مانده است.

■ موقعیت ایران در دنیای ادبیات داستانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

فکر می‌کنم داستان‌نویسی به شیوه مدرن در ایران نسبت به برخی کشورهای دنیا به ویژه اروپایی‌ها، جوان‌تر است. آنها هنوز هم آثار ادبیات کلاسیک‌شان را با شمارگان زیاد منتشر می‌کنند و از این آثار اقتباس‌های سینمایی خوبی هم ساخته شده است. معتقدم باید به داستان و داستان‌نویسان ایران فرصت داد.

■ اگر بخواهید پنج کتاب را برای مطالعه انتخاب کنید، سراغ چه آثاری می‌روید؟

من نمایشنامه «هملت» شکسپیر را خوانده‌ام و دوست دارم در کنار این اثر، «اتلسو» و «تاجر ونیزی» را هم دوباره بخوانم. دو کتاب دیگر را هم از حوزه تاریخ ایران باستان و تاریخ معاصر انتخاب می‌کنم.

■ بیشتر چه اوقاتی مطالعه می‌کنید؟

اگر گرفتاری خاصی نداشته باشم، مطالعه کتاب و مطبوعات در برنامه روزانه‌ام قرار می‌گیرند. حتی وقتی هم با هواپیما مسافرت می‌کنم به جای گوش دادن موسیقی، کتاب می‌خوانم.

■ این روزها بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار می‌شود، آیا علی‌انصاریان هم برای حضور در نمایشگاه به مصلی می‌آید؟

اگر مشکلی پیش نیاید، قطعاً به نمایشگاه کتاب امسال هم می‌آیم. من در دو دوره گذشته این نمایشگاه غایب بودم اما دوست دارم امسال با نویسندگان و کتاب‌های جدید آشنا شوم.

■ چه پیامی برای نمایشگاه بیست و هفتم دارید؟

سال‌های گذشته کتاب‌ها با ۱۰ درصد تخفیف ارائه می‌شد و نمی‌دانم امسال این اعتبار بیشتر شده یا نه اما از ناشران حاضر در نمایشگاه می‌خواهم تخفیف بیشتری برای بازدیدکنندگان و به ویژه دانشجویان قائل شوند.

دو هفته پیش بود که خبر درگذشت گابریل گارسیا مارکز، داستان‌نویس سرشناس کلمبیایی و خالق «صدسال تنهایی» مثل بمب منفجر شد. بامداد جمعه ۲۹ فروردین ۱۳۹۳ سیل خبر، گزارش، یادداشت و دل‌نوشته برای این نویسنده برنده نوبل که به «گابو» مشهور بود در وب‌سایت‌های خبری و شبکه‌های اجتماعی جاری شد. از همان لحظه بسیاری از چهره‌های سرشناس سیاسی، فرهنگی و ورزشی دنیا درباره مارکز گفتند و نوشتند. مارکز در ایران هم طرفداران پرشماری دارد و خیلی از اهالی فرهنگ و هنر و صاحب‌قلمان کشورمان هم درباره مرگ نویسنده «پاییز پدر سالار» اظهار نظر کردند اما شاید محبوبیت گابو در ایران وقتی مشخص شود که چهره‌های ورزشی هم از او بگویند و از بهمن فرزانه - مترجم فقید آثارش - یاد کنند.

علی‌انصاریان بازیکن اسبق پرسپولیس و تیم ملی فوتبال ایران است. او که یکی از متعصب‌ترین سرخ‌پوشان به حساب می‌آمد سال ۱۳۸۵ برای یک فصل به استقلال تهران پیوست و به این ترتیب یکی از عجیب‌ترین نقل و انتقالات تاریخ فوتبال ایران اتفاق افتاد. انصاریان که مدتی است از مستطیل سبز فاصله گرفته، در گفتگو با ما به علاقه عجیبش به مطالعه در حوزه ادبیات داستانی و تاریخ معاصر ایران باستان اشاره کرد.

■ ■ ■

■ خیلی‌ها دوست دارند غیر از جوه ورزشی و هنری علی‌انصاریان با شخصیت فرهنگی شما هم آشنا شوند. گویا علاقه زیادی به مطالعه دارید؟

بله، من خوشحالم در خانواده‌ای تربیت شدم که کتاب و کتابخوانی را یک ارزش می‌دانست و به همین دلیل هیچ‌وقت با دنیای مطالعه بیگانه نبودم. کودکی و نوجوانی‌ام با مطالعه کتاب‌هایی مانند «تادشاه افشار»، «خداوند الموت» و آثار مارکز و کوئلیو توأم بود. البته به مطالعه در حوزه تاریخ معاصر و ایران باستان هم علاقه زیادی دارم.

■ از مارکز گفتید، حتما خبر دارید او چندی پیش درگذشت. کدام یک از آثارش را می‌پسندید؟

متأسفانه بله. مرگ این نویسنده بزرگ دنیا را تکان داد. اکثر کتاب‌هایش را دوست دارم اما من هم مانند خیلی‌ها معتقدم «صد سال تنهایی»

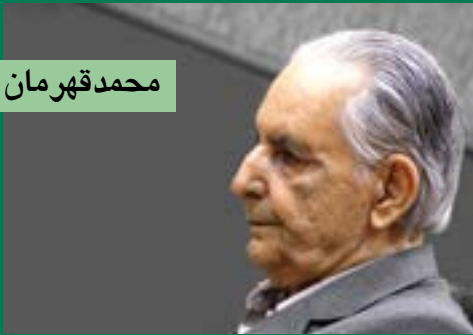

■ طرح: کامبیز درم‌بخش | اختصاصی «بیست و هفت»

بفرمایید غذای روح

چه کسی گفته روح هم به غذا احتیاج دارد، یادم نیست. اما هر کسی که گفته روحش شاد. هر کسی که گفته، در همین یک جمله کوتاه، حرف آخر را زده. همین حالا لابد داری فکر می‌کنی من خرج بدن ندارم، خرج روح از کجا بیاورم؟ بیا صادق باش! هزینه‌های زندگی را حساب کن و ببین چقدر در حق این «یار مهربان» اجحاف کرده‌ای. او! لابد فکر می‌کنی از این جمله‌های کلیشه‌ای بیزار شده‌ای، نه؟ اما می‌دانی جمله‌های کلیشه‌ای، چرا کلیشه‌ای شده‌اند؟ چون اکثر ما فقط آنها را گوش کرده‌ایم و گوش کرده‌ایم و گوش کرده‌ایم. تو این بار بیا و درباره این یک جمله فکر کن. کتاب «یار مهربان» است چون از تو هیچ نمی‌خواهد. مبلغ اندکی بابت آن می‌پردازی اما گاهی می‌بینی گنجینه‌ای بزرگ در ازای آن مبلغ اندک، به دست آورده‌ای. سرت را بلند کن! تا به حال آسمان را دیده‌ای؟ نمی‌خواهی بدانی در این گستره وسیع، در این پهنه بی‌انتها، چه می‌گذرد؟ کتاب‌های زیادی درباره ستارگان و عجایب آسمان و کهکشان‌ها و زمین نوشته شده. بیا از اطلاعات نمایشگاه بپرس، آنها جستجو می‌کنند و براساس موضوعی که می‌خواهی، به تو کتاب معرفی می‌کنند. تو که این همه به تاریخ و تمدن کشور می‌نازی، نمی‌خواهی بدانی در این کشور چه گذشته است؟ به تاریخ علاقه‌ای نداری؟ هزاران کتاب درباره ادوار مختلف تاریخ ایران نوشته شده. بیا و جان هر کسی که دوست داری، یک بار هم شده، چند جلد کتاب بگیر و هر وقت که بیکاری بخوان. به کتاب‌های مذهبی علاقه‌مندی؟ نمایشگاه کتاب با انواع غرفه‌ها و نشست‌های مذهبی در اختیار توست. به علوم تجربی، به فرایند کارکرد بدن انسان - بدن خودت - فکر می‌کنی؟ میلیون‌ها کتاب درباره آن نوشته‌اند. بیا و توری کن. بیا برای یک بار هم شده درباره انسان، درباره خودت، بخوان. مباحث سیاسی را دوست داری؟ تا کی بدون استناد و دلیل می‌خواهی حرف بزنی؟ درباره این مملکت و وضعیت نهادهای سیاسی خیلی نوشته‌اند. بیا و این بار با دلایل و برهان حرف بزن. ادبیات و شعر و هنر را دوست داری؟ بیا و از دیوان‌های شعرهای کهن و معاصر انتخاب کن. بیا و درباره ملت‌های مختلف بخوان. همان ورزشی که چند ماه است برای انجامش در باشگاه ثبت نام کرده‌ای، اسمش چیست؟ بیا و درباره همان بخوان. چرا سرانه مطالعه ما ایرانی‌ها کم است. نه رفیق! نه دوست! نه برادر! نه خواهر! همه اینها به خاطر مشکلات مالی نیست. کشورهایی در جهان هستند که وضع مالی و خیمه‌ای را تجربه می‌کنند اما مردم آنها همچنان می‌خوانند. می‌دانی در ایالت‌های فقیر هند، آمار کتابخوانی از ایران بالاتر است؟ می‌دانی در آرژانتین آمار مطالعه بالاتر است؟ می‌دانی در ژاپن بالاتر است؟ می‌دانی در چین بالاتر است؟ می‌دانی در روسیه... می‌دانی در مالزی... می‌دانی در سنگاپور... بیا رفیق. بیا که این «یار مهربان» از تو هیچ نمی‌خواهد. او مشتاق چشم‌های تو، ذهن تو، فکر تو و بالا بردن آگاهی توست. او هیچ چیز دیگری نمی‌خواهد جز اینکه شاید بخواهد گنجینه‌ای نصیب‌مان کند. بیا...

محمد قهرمان

از خطه خراسان بود، مردی از جغرافیای ادب و فرهنگ که اگر چه در رشته قضایی دانشکده حقوق تحصیل کرد، اما شعر و شاعری، دلش را ربود و عطای کار حقوقی را به لقایش بخشید و دل به غزل سپرد. حدیث «محمد قهرمان» است، ادیبی زاده روستای امیرآباد از توابع شهرستان تربت حیدریه، پنجم دبیرستان در مشهد با مهدی اخوان ثالث همکلاسی بود و این دوستی سالیان سال ادامه پیدا کرد. مهارتش در سرودن غزل به سبک هندی زیانزد ادیبان و نقل محافل ادبی بود و همگان تبحر او در سرایش شعر در این سبک را می ستودند. زبان بومی تربت حیدریه را به خوبی می دانست و عاشقانه هایش به زبان تربتی نیز در زمره بهترین و زیباترین اشعار او به شمار می آیند. بسیاری از دوستان و همراهانش نیز که او را از دهه ۴۰ می شناختند و در جلسات انجمن ادبی که هر هفته در خانه اش برگزار می شد، حضور داشتند، اشعار دلربایش را به یاد می آوردند.

توانایی شعرگویی قهرمان به گونه ای بود که محمدرضا شفیعی کدکنی، شاعر و ادیب مشهور کشورمان درباره او گفته است که حتی ملک الشعرای بهار خصوصیت یک شاعر محلی را به صورت کامل، آن گونه که قهرمان دارد، ندارد.

اشعار بسیار زیادی از این شاعر خراسانی به یادگار باقی مانده است و در این میان برخی از شعرهایش در مجموعه های «حاصل عمر»، «روی جاده ابریشم شعر» و «خدای خدای خودم» منتشر شده اند.

۲۷ سالی را به عنوان کتابدار در دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشغول به فعالیت بود و در این مدت علاوه بر سرودن شعر، تصحیح دیوان شعرای مختلف مانند صائب تبریزی، صیدی تهرانی و کلیم همدانی را در کارنامه پربار ادبی اش به ثبت رساند.

حالا یک سالی از درگذشت این پژوهشگر، مصحح و شاعر نامدار می گذرد که در ۲۸ اردیبهشت ماه اتفاق افتاد و مقبره الشعرای آرامگاه فردوسی را به منزل ابدی زنده یاد قهرمان بدل ساخت. درگذشت او آنقدر مهم بود که مقام معظم رهبری، در پیامی ارزشمند، درگذشت این شاعر بزرگ خراسانی و چهره ماندگار و برجسته شعر و ادب فارسی را تسلیت گفتند. در بخشی از این پیام آمده است: «خاموش شدن این چشمه فیاض شعر فاخر و غزل پرنکته و آراسته، هر آشنای شعر و ادب معاصر را دچار تأسف و اندوه می سازد و آشنایان شعر ممتاز او و خود آن شخصیت متین و باوفا و آن ذهن موج و ژرف بین و مضمون یاب را بسی بیشتر، قهرمان بی شک یکی از چهره های ماندگار و برجسته شعر و ادب فارسی، و غزل و یادآور شاعران بزرگ سبک هندی است.»

در پایان به بیتی از این شاعر پرآوازه قناعت می کنیم: داغ امید به دل ماند و تحمل کردیم/آرزو مُرد شنیدیم و تجاهل کردیم.

رهنمودها و منویات مقام معظم رهبری درباره کتاب، همواره راهنما و راهگشای اهالی کتاب و نشر بوده است. امروز جدیدترین اثر معظم له با عنوان «بهار کتاب» که شامل مجموعه بیانات ایشان در بازدیدهای سالانه از نمایشگاه کتاب است، با حضور علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی می شود. این مراسم از ساعت ۱۲ در سالن «تولید علم» در نیم طبقه شبستان مصلاي امام خمینی (ره) برگزار خواهد شد. در این مراسم، تمر بیست و هفتمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران هم رونمایی می شود.

جای خوشحالی است که مقوله حیاتی محیط زیست در کشور ما هر روز جدی تر گرفته می شود. برگزار کنندگان نمایشگاه کتاب هم نسبت به این مقوله توجه ویژه داشته اند؛ چنانچه امروز نشست با عنوان «بررسی جایگاه آموزش های زیست محیطی در کتاب درسی و سیستم آموزشی کشور» در شبستان مصلی شکل می گیرد. سهراب فراهانی سخنران این نشست خواهد بود. زمان برگزاری آن هم از ۱۲ تا ۱۳:۳۰ است.

حالا که صحبت از کتاب های درسی شد، این خبر را هم بدهیم که صبح امروز در «خانه فرهنگ ایثار و مقاومت» نمایشگاه، نشست «فرهنگ ایثار در کتب درسی» برگزار می شود. در این نشست دکتر غلامعلی حداد عادل و دکتر محی الدین بهرام محمدیان، رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی سخنرانی می کنند.

امروز مثل اینکه حسابی به بچه ها و کتاب های درسی اختصاص دارد؛ چون یک نشست هم با عنوان «ویرایش کتب کودک و رسم الخط کتب درسی» در نمایشگاه کتاب برگزار خواهد شد که سخنرانانش هدیه شریفی و نلی محبوب هستند. سرای اهل قلم کودک و نوجوان، میزبان این نشست است که از ساعت ۱۵:۱۵ آغاز می شود.

اطلاعات و داده ها در ذهن ما چه شکلی به خود می گیرند؟ دکتر حمیدرضا جمالی به این سوال پاسخ می دهد؛ در برنامه ای با عنوان «پژوهش در تعامل انسان و اطلاعات» که امروز از ساعت ۱۰ تا ۱۲:۳۰ در بخش «کتاب و رسانه» سرای اهل قلم تشکیل می شود.

یکی دیگر از نشست های تخصصی که امروز در همین بخش «کتاب و رسانه» سرای اهل قلم برگزار می شود، «اسیب شناسی مجلات علمی دانشگاهی» است. در این نشست هم دکتر حمیدرضا جمالی حضور دارد، اما برخلاف نشست قبلی که او به تنهایی برگزار کرده بود، این بار دکتر یزدان منصوریان، دکتر سعید رضایی شریف آبادی و دکتر آیت الله میرزایی همراهش هستند. ساعت برگزاری این نشست از ۱۴ تا ۱۵:۴۰ است.

«تاریخ هنر برای نوجوانان». این عنوان برنامه ای است که امروز در سرای اهل قلم کودک و نوجوان برگزار می شود. در این برنامه از ساعت ۱۱:۳۰ تا ۱۳:۱۵ عزت الله الوندی و منوچهر اکبرلو با حاضران سخن می گویند.

مصطفی رحماندوست برای همه کودکان و خانواده های ایرانی چهره های آشناست. امروز این شاعر و نویسنده پیشکسوت کودک و نوجوان به همراه هادی خورشاهیان و مریم جدلی به بررسی کیفیت و تنوع کتاب کودک و نوجوان می پردازد. طبیعتاً محل برگزاری این نشست، بخشی از سرای اهل قلم است که به همین گروه های سنی اختصاص دارد. می توانید از ۱۷ تا ۱۸:۳۰ در نمایشگاه کتاب از این نشست بهره ببرید.

امروز دوستداران هنر جذاب عکاسی هم می توانند از یک نشست در نمایشگاه کتاب، حسابی استفاده کنند. این نشست، دیداری است با شهاب الدین عادل، عکاس و مستندساز که در غرفه سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار می شود. زمان آغاز این برنامه، ساعت ۱۷ و مکان آن شبستان مصلاي بزرگ امام خمینی (ره) است.

بخش بین الملل نمایشگاه کتاب تهران، امروز هم مثل روزهای قبل چندین و چند برنامه را برای شما تدارک دیده است. اولین نشست، به تبیین شعار سال در عرصه فرهنگ بین الملل اختصاص دارد که از ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲ برگزار می شود. در یکی دیگر از برنامه های امروز بخش بین الملل، از ساعت ۱۶ تا ۱۷ نشست «دیدار با نویسندگان روس» تشکیل خواهد شد. ماکسیم آملین، گئورگی یف، آندری ولوس، سرگئی دیمیتری یف، آنتونف گنادی و یوچ استرانف اسامی این نویسندگان است که با علاقه مندان ادبیات روس در نمایشگاه کتاب گپ و گفت می زنند.

